GEMEENTERAAD ARNHEM
BEHANDELADVIES

# Raadsvoorstel ‘Ontwerp-begroting 2026’, ‘Turap 2-2025’ en ‘Belastingverordeningen 2026’

## Fasering

- ☑ Informatieve bespreking
- ☑ Meningsvormende bespreking
- ☐ Bespreking Moties & Amendementen
- ☐ Besluitvormende vergadering

## Procedure:

**Datum vergadering**
22 oktober, aanvang 16.30 uur inclusief maaltijd

**Type voorstel**
Raadsvoorstellen van het college van B&W

**Spreekrecht publiek?**
Ja

**Voorgesteld resultaat:**
Start en afronding informatieve en meningsvormende bespreking

**Informatieve fase:**
Inspreken inwoners

## Voorgesteld besluit / Kernboodschap

**Ontwerp begroting 2026**
De gemeenteraad wordt voorgesteld de ontwerp-begroting 2026 vast te stellen.Daarbij wordt voorgesteld een nieuwe bestemmingsreserve Kunstwerken in te stellen voor het realiseren van kunstwerken in de openbare ruimte, de looptijd van de bestemmingsreserve Klimaatadaptatie te verlengen tot minimaal 2027 en de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering op te heffen.

De bestemmingsreserve Stadsontwikkelfonds wordt ingezet om ambities ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling te kunnen realiseren of als cofinanciering voor middelen van andere overheden. Bij deze Begroting wordt voorgesteld om, bij een positief gemeentelijk jaarresultaat, 50% van de niet begrote maar wel gerealiseerde jaarwinst (na mutaties reserves) toe te voegen aan de BR Stadsontwikkelfonds, met een maximum van 6 miljoen per jaar. Dit alleen te doen indien de weerstandsfactor gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting niet onder de 1,0 ligt en door deze winstneming niet daalt ten opzichte van de laatst vastgestelde Begroting.

**2de tussenrapportage 2025**
Twee keer per jaar maakt het college een tussenrapportage - de 'Turap' - voor de gemeenteraad. In de Turap is de stand van zaken geduid rondom de uitvoering van de in de begroting voor 2025 opgenomen ambities, doelen en inspanningen binnen de verschillende programma's. Ook worden de verwachte financiële afwijkingen over het lopende jaar 2025 vermeld. Die ontstaan door autonome ontwikkelingen, maar ook door de uitvoering van moties en het aanpakken van urgente knelpunten in lopend beleid. In Turap-1 meldde het college een verwacht voordeel van € 7,4 miljoen in 2025. Met Turap-2 wordt daarbovenop een voordeel verwacht van € 11,3 miljoen. In de jaarrekening over 2025 zal de definitieve afwijking bekend worden.

**Belastingverordeningen 2026**
De gemeenteraad wordt voorgesteld de belastingverordeningen 2026 vast te stellen.
Let op: bij de Belastingverordeningen zit vanaf dit jaar een nieuwe verordening, namelijk de *verordening op de heffing en de invordering van leges voor ontheffingen nul-emissiezone bedrijfs- en vrachtauto’s Arnhem 2026*. Deze is noodzakelijk voor de invoering van de zero emissiezone (vanaf 1 juni 2026, conform besluit 13 juni 2023). Op die manier kunnen deze ontheffingen praktisch en tijdig via een landelijk loket worden verleend.

**GEMEENTERAAD ARNHEM**
**BEHANDELADVIES**

## Contactgegevens


Portefeuillehouder:
Paul Smeulders

Ambtenaar
Natasja Bouwman
natasja.bouwman@arnhem.nl
06 27135094

Raadsadviseur
Maaike Piscaer
maaike.piscaer@arnhem.nl
06 31114892


## Vervolg aandachtspunten

**Interactieve website**
Op de website financien.arnhem.nl vinden jullie digitaal alle P&C stukken en zijn meer doorklik mogelijkheden dan in de print-versie.

**Presentatie ontwerp-begroting 2025**

Tijdens de PA van 17 september heeft het college de ontwerp-begroting 2026 gepresenteerd en toegelicht.

**Informatief filmpje 'hoe lees ik de begroting'?**
Vorig jaar is er vanuit de afdeling financiën een algemeen filmpje opgenomen over 'hoe lees ik de begroting'. Jullie vinden dit filmpje hier.

**Samenhang met Turap 2-2025 & Belastingverordeningen 2026**
Tegelijk met de *ontwerp-begroting 2026* is de raad ook de *Turap-2 2025* aangeboden. De *Belastingverordeningen 2026* worden later aangeboden. Alle drie de stukken worden tegelijk behandeld.

**Pilot nieuwe inrichting & vormgeving begrotingsprogramma's**
Vanuit de auditcommissie is het traject bezig rondom de doorontwikkeling van de P&C producten. Tijdens de vorige begrotingsbehandeling waren al 4 programma's (bij wijze van pilot) doorontwikkeld, waarbij de volgende verbeterpunten waren doorgevoerd:

- per programma een voorblad (infographic) met het programma in één oogopslag
- ambities, doelen en inspanningen in één overzichtelijk schema opgenomen
- uniforme beschrijving van doelen in ER-vorm (groter, minder) en inspanningen in werkwoordsvorm: we zorgen voor, we ontwikkelen, enz.
- betere koppeling van budgetten aan doelen
- visuele weergave van de belangrijkste indicatoren met de ontwikkeling in de tijd

In deze begroting zijn alle programma's volgens dit nieuwe format opgebouwd. Voor de Turap geldt dat voor de 4 programma's die in de begroting van vorig jaar waren doorontwikkeld, per inspanning middels een kruis of een vinkje wordt aangegeven of de inspanning een afwijking heeft op de onderdelen inhoud, financiën, planning en risico's volgens vooraf omschreven richtlijnen. Zie ook de raadsbrief 'Vervolg Doorontwikkeling Begroten en Verantwoorden' d.d. 01-04-2025.

**Zero-based begroten**
In deze begroting zijn 3 programma's zero based opgebouwd: participatie & armoedebestrijding, Klimaat & energie en Ruimtelijke ontwikkeling. Bij zero-based begroten worden budgetten in de begroting op basis van de uitgevoerde activiteiten weer vanaf nul opgebouwd om het verband tussen de uitgevoerde activiteiten en het budget te herstellen. Dit in plaats van te beginnen met het vorige budget en dat zo nodig aan te passen. Kijk voor meer informatie deze presentatie. Sinds Begroting 2023 zijn nu 9 programma's zero based opgebouwd

**Moties & toezeggingen**
In deze Begroting 2026 zijn de (financiële) gevolgen van de volgende aangenomen moties verwerkt:

- 21M56 Kappen en dunnen bomen in begroting (zie paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen)
- 25M87 Middelen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen
- 25M89 Duurzame alternatieven voor reisbewegingen
- 25M90 Voortzetten beleid energietransitie
- 25M91 Continuering Arnhemse Aanpak Energie Armoede
- 25M92 Eerlijker heffen (met concrete vertaling in de verordening afvalstoffenheffing)
- 25M93 Aanpak PrEP
- 25M94 Erfgoed beleefbaar bij vernieuwing van de stad
- 25M95 Focus op snelle toevoeging van nieuwe woningen
- 25M97 Ook in de toekomst een sterke economie in Arnhem
- 25M98 Stadsontwikkelfonds binnen vastgestelde kaders
- 25M102 Meedoen vanaf dag 1
- 25M104 Compensatie gestegen lasten cultuursector
- 25M106 Maak parallel plannen de standaard voor de woningbouw
- 25M107 Horecastewards
- 25M112g Arnhem op de kaart
- 25M113 In gang zetten van de transformatie van het sociaal domein
- 25M115 Buurtconciërges
- 25M119 Herstel vitrines voor Arnhemse kunst op het Willemsplein
- 25M120 Ouderenbeleid uitvoeren
- 25M121 Gelijktrekken Gelrepas 67+
- 25M122 Verhuiscoach
- 25M123 Sportpark Schuytgraaf
- 25M124 Diervriendelijke beheersing rattenpopulatie
- 25M130 Leg woekerprijzen voor dierenzorg aan banden
- 25M131 Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen
- 25M132 Extra capaciteit zorgfraude opsporen
- 25M136 Detailhandelsbeleid
- 25M138 Maak Arnhem structureel digitaal weerbaar
- 25M142 Duurzaam investeren in duurzaam groenonderhoud
- 25M144 Informatieveiligheid en privacy
- 25M145 Behoud gratis bibliotheekpas voor jongeren
- 25M156 Meer aandacht voor financiële weerbaarheid
- 25M157 Ambitie stedelijke ontwikkeling doorzetten
- 25M158 Taalrijk opgroeien
- 25M160g Behoud Buurthuizen in Arnhem

## Toelichting voorgestelde behandelwijze

*** Zie voor het gehele behandelproces van de ontwerp-begroting 2026 ook deze hand-out***

**Technische vragen**
Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld via technischevragenraad@arnhem.nl Alle vragen die voor donderdag 9 oktober 17.00 uur zijn ingediend zullen uiterlijk dinsdag 21 oktober beantwoord worden. Ook na de deadline kunnen er via dit emailadres technische vragen worden gesteld. De bundel met vragen en antwoorden wordt gepubliceerd op iBabs en telkens aangevuld wanneer er nieuwe antwoorden zijn.

**Raadskamer indeling**
De informatieve & meningsvormende bespreking vindt plaats in **9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder** (inclusief een aparte kamer voor het onderdeel financiën). De *ontwerp-begroting 2026* en *turap 2-2026* worden in alle kamers geagendeerd. In de raadskamer van wethouder Smeulders, onderdeel financiën, komen daar de *Belastingverordeningen 2026* bij;

**In welke raadskamer moet ik zijn met mijn vragen?**

Je kunt op 3 manieren kijken in welke raadskamer je met je vragen moet zijn:

1. *Overzicht portefeuilleverdeling college B&W*
   In de bijlage 'portefeuilleoverzicht college B&W' vinden jullie een overzicht met welke onderwerpen zich binnen de portefeuilles van de collegeleden bevinden.

2. *Overzicht verdeling portefeuilles B&W in verhouding tot programma's begroting*
   In dezelfde bijlage vinden jullie een overzicht van de verdeling van onderwerpen/portefeuilles van het college over de hoofdstukken uit de begroting;

3. *Technische vragenbundel*
   Omdat een technische vraag aanleiding kan zijn voor een politieke vraag in de raadskamer, is in deze technische vragenbundel aangegeven bij welke portefeuillehouder de betreffende technische vraag hoort;

**Woordvoerders**
Er zijn meerdere woordvoerders toegestaan.

**Informatieve fase: inspreken**
Bij alle raadskamers wordt gestart met een inspreekmoment. Insprekers krijgen 5 minuten het woord waarna de raadskamer vragen kan stellen. Nadat alle insprekers gehoord zijn, zullen de raadskamers starten met de meningsvormende bespreking. Bij alle raadskamers zal op iBabs een afzonderlijk overzicht worden geplaatst met de insprekers die in deze kamer komen inspreken.

*Reeds aangemeld om in te spreken:*

| Naam | Organisatie | Raadskamer |
|---|---|---|
| Daria Bukvic en Mirjam van Tiel | Theater Oostpool | Bouwkamp |

**Vergaderorde meningsvormende fase**

Er wordt in twee termijnen vergaderd.

- Iedere fractie heeft twee termijnen, waarin meningen kunnen worden verkondigd of politieke vragen kunnen worden gesteld;

- Het stellen van vragen gebeurt voor de **gehele portefeuille** van de verantwoordelijk wethouder en dus niet per onderwerp;
- Tevens worden de 2 stukken (*ontwerp-begroting 2026* en *turap 2-2025*) tegelijk behandeld in alle raadskamers (en dus niet in aparte termijnen). In de raadskamer van wethouder Smeulders, onderdeel financiën, komen daar de *Belastingverordeningen 2026* bij;
- De portefeuillehouder reageert na een termijn van de raad als alle fracties aan het woord zijn geweest. De portefeuillehouder beantwoordt de gestelde vragen, waarbij hij of zij antwoorden kan waardoor herhaling van vrijwel overeenkomstige punten achterwege blijft. De voorzitter ziet erop toe dat de beantwoording van de portefeuillehouder ter zake is en in gaat op de gestelde vragen;
- Interrupties (in de vorm van een korte vraag of opmerking zonder inleiding) zijn in alle termijnen toegestaan. Zoals altijd kan de voorzitter interrupties beperken;

**Mogelijk resultaat:**

- Er is **geen uitloop** voor de meningsvormende bespreking

- Er staat een raadskameravond voor de bespreking van amendementen en moties gepland op **5 november.**

- Het indienen van de concept moties en amendementen voor deze bespreking kan **tot en met vrijdag 31 oktober 9.00 uur (maar bij voorkeur eerder!)**

- De indeling (toewijzen van de moties/amendementen over de raadskamers) voor de bespreking op 5 november wordt uiterlijk **maandagmiddag 3 november** bekend gemaakt;